

Передплата

за «РУСЛАНА» всього: з Австрії: за цілий рік . . . 20 кор. за шість років . . . 10 кор. за чверть року . . . 5 кор. за місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

за цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів, або 12 рублів; з висилкою двічі з тижня 5 1/2 долара, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4 1/2 долара, або 9 рублів. Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу мь вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш. бо руске ми серце і зіра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 1/2 год. по полудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» при ул. Осолінських ч. II. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи зертває ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ.

З днем 1. лат. січня 1911. р. пічне наша часопись виходить в значно розширенім обемі. — Передплата буде вивозити:

В Австро-Угорщині:

річно 24 К; піврічно 12 К; чвертьрічно 6 К; місячно 2 К.

За границею:

річно з щоденною висилкою: 7 доларів або 14 рублів; з дворазовою висилкою в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 рублів.

Наука дана всепольским політикам і дальші єї послідовности.

(Δ) Недавний маневр всепольских самолюбних політиків, вимірний проти кабінету бар. Бінерта після останньої суботи викликав велике невдоволенє не тільки в парламентарних, але й в найвисших міродатних кругах. Поданє бар. Бінерта о відставку, котре випередило ухвалу польского кола що до держ. конечностей, було доброю наукою для всепольских політиків, що все намагали ся присвоювати собі кермуючу ролу в державній політиці. Але й з най-

висших кругів почули всепольскі політики ще ліпшу научку за свої самолюбні змаганя, бо Корона покликала до дальшого веденя державних справ сей кабінет, котрий всепольскі політики під покришкою водних шляхів намагали ся зовсім змести. Побачили отже наглядно всепольскі політики, що давня метода здмухуваня кабінетів вже втратила свою вагу і що в найвисших кругах не думають іти на руки самолюбним і личним змаганям і коромолам деяких парламентарних політиків. Польске коло котре під проводом д-ра Гломбінського сподівало ся „систему Бінертівску“ змести, переконало ся, що бар. Бінерт має повне довірє у Корони, і ся наука дана польскому колу і єго керманичеві викликала там велике пригнобленє і затривоженє. Др. Гломбінський побачив, що єго політика як раз може зовсім поспувати польскому колу давню єго ролу, яку оно уміло так зручно грати посеред парламентарних сторонництв і бути язичком політичної ваги.

Отже щоби не поспувати єго становища, всепольскі політики з грізних поборників кабінету стали вельми смирними і почали примилювати ся бар. Бінертови та запевняти, що не проти него, тільки проти польского міністра скарбу був вимірний удар з минувшої суботи і неділі і що то проти волі всепольских керманичів і проти їх переконаня більшість польского кола спонукала їх до єго удару проти правительства.

Колиб у се можна повірити, то всепольскі керманичі кола, котрі не мали сили

над більшістю і своїм поступком викликали такий заколот в критичній для держави хвилі, повинні були зрозуміти, що їх роля скінчена і зробити місце иншим. Отже, коли они справді дали ся приневолити більшісти до єго удару, повинні були на себе прийняти також одвічальність. Але що в горі готові не повірити сій мнимій пихильности всепольских політиків для бар. Бінерта, отже рівночасно оглянули ся они за союзниками, щоби знов в часі парламентарного і політичного пересилєня взяти провід у свої руки, як се було вже раз літом, і вихиснувати для своїх самолюбних змагань. Отже вчєра розійшли ся в парламентарних кругах вісти, що керманичі польского кола поза парламентом (щоби на себе не звертати бачности) почали довірочні переговори з Чехами, а коли сї вісти викликали велике невдоволенє посеред инших парламентарних сторонництв, виправдували ся всепольскі політики тим, що тут розходить ся о справу будови водних шляхів. Очевидно керманичі поль. кола побоюють ся, щоби не дійшло до порозуміня між Німцями і Чехами і щоби они тоді не втратили свого рішучого впливу на державну політику, отже заздальєгідь задумали Чєхів перетягнути на свій бік і тим способом не допустити до німецко-чєского зближеня і порозуміня Тут отже знов виявил ся наглядно самолюбні змаганя всепольских політиків, котрим они хотять підпорядкувати державні справи, і під покришкою водних шляхів ведуть свою виключну політику обчислену на личні справи і користи, та го-

Іван Вазов.

Воєвода Славчо.

Оповіданє.

Переклав з болгарской мови Ярослав Паст...

(Дальше).

Тому що було вже пізно, а жандарми потимили ся «роботою», волів Ахмет-Аба тут переночувати, чим йти на друге село, де не було вже так безпечно. Завтра досвіта мали вони рушити дальше, щоби дійти до Берковиці. На вічліг для Турків і на вязницю для опришка вибрано дім «чорбаджія» (богача) Недя. Був се одинокий на ціле село дім з обійстям високо обмурованим. Всі комнати мали сильні двері з кріпкими замками. Годить ся завважати, що «чорбаджі» Недя йшов на руку Туркам і був правдивою пявкою для селян, а таке в сих часах нерідко лучало ся.

Ахмет-Аба з жандармами заняв найбільше простору сьвітлицю, якої вікна могли служити за стріляницю. Славча замкнено в пивниці, по двоєно єму шнури і добре обезпечено двері. — Один з жандармів станув на сторожі на степенях, що вели у пивницю.

Ніч була ясна, хоч не місячна. Ахмет-Аба, запевнившись, що всі сплять, встав, заткнув за пояс два пістолети і ятаган, взяв до рук ліхтарку і вийшов. Перейшов через рундук, на яким стояв розжарений «мангал» (*), зійшов по степенях, де копнув півсонного жандарма, отворив двері і увійшов у пивницю. Отсі відвідини мали на меті, видобути зізнаня від вязня, як се було звичаєм турецких жандармів. Ахмет-Аба був мист-

цем у веденю слідства, передував в видумуваню мук та знущань, якими зневолював до зізнань болгарских гайдуків. Тим разом не взяв він до помочи нікого, очевидно, не бажав собі мати сьвідків.

Славчо, привязаний шнуром до стіни, з руками звязаними в зад, стояв звисивши голову не могучи ворохнутись.

При вході Ахмета-Аби Славчо здригнувсь з диву, а опісля запав знов в півсонний стан утоми та зневіри. Він мусів догадувати ся, з яким наміром приходить до него кровожадний Турок, та переміг себе і впаяв очі в землю. На чолі виступили каплі поту. Ахмет-Аба підійшов з ятаганом в руці до Славча та закликав.

«Слухай, клятий джавре!»

Славчо підніс голову та випрямив ся, як міг, на своїх задеревілих ногах. Великаньска єго стать була цілих три стои висша від Ахмет-Аби. Головно сягав він склепіня пивниці. Він подобав на великого звіра, примодьованого ланцюхами, та мимо се страшного ізза своїх розмірів. Та Ахмет-Аба був певний себе. Єго очі сьвітили ся зловищо, як два жаріючі вуглі, та впили ся в Савча, що тупим зором глядів на землю.

— Відповідай, а правду кажи! — крикнув Аба.

Славчо глигнув на него і знов примкнув очі.

— Ти мовчиш, собако паршива! — заревів Турок, — знай, що мангал жарить ся.

Зловіщі слова «мангал жарить ся» могли би зморозити кров з переляку у найзавзятійшого чоловіка. Як досьвідчений гайдук, знав Слав-

чо, чому то «жарить ся мангал». Піт обляв єго, та він мовчав.

— Слухай! — сказав приказуючи Ахмет-Аба.

Славчо впив ся в него очима.

— Кажи, де віддиньска каса?

— Не знаю.

— Я тобі сейчас пригадаю, побачиш... — крикнув Ахмет-Аба та ударив єго кількою ятагана в праве рамя. Удар був так сильний, що аж кість ліктева завзвеніла. Славчо аж зойкнув з болю.

Ахмет-Аба кілька разів повтаряв отсі питаня та погрози, та надармо. Гайдук вперто мовчав і не хотів зрадити місця, де закопана каса. Се доводило Турка до бішености. Він бажав дізнатись без сьвідків, де є се місце, що повинно бути десь недалеко. — Славчо не говорив нічого. Мовчанєм зневолював він Абу, ймити ся тортур, але до єго треба би закликати помічників, що мусіли би тоді вчуті вимушену від Славча відповідь. Казив ся тому зі злости.

— Кажи! — крикнув.

— Не знаю.

Кілька хвиль Ахмет-Аба мовчав, та застановляв ся, якою мукою почати би допит.

Нагло майнула якась гадка через голову Славча. Очі, єго віджили, мертва доси і апатична твар набрала енергії та рішучости. Сьміло та прямо глянув він з гори на Турка. Сей завважав з утіхою ту зміну, розумів, що Славчо зі страху перед допитом та муками рішив ся говорити. І не завів ся. Славчо обізвав ся:

— Знаю, де гроші закопані.

— Де?

І Ахмет-Аба впив ся очима в єго лице,

лосять перед світом, що вони ведуть боротьбу проти правительственной системи, Тимчасом тепер не вперше виявилось, що керманічем австрійської системи є не міністер-предсідник, але сам монарх. Когоб не покликав монарх до керми державних справ, все буде він мати задачу привернути лад в державній управі а також в парламенти. Але новий керманіч кабінету повинен також виснувати послідовности з дотеперішних подій і з поступованя всепольских політиків, котрих самолюбні змаганя виходять з одного боку на превелику шкоду в Галичині і доводять там до небувалого заострення межинародного, а з другого боку, присвоюючи собі провідну роль для мнимого уладження парламентарних справ, стають в дійсности клином проти порозуміння німецько-чеського, щоби се вихіснувати для своїх виключних цілей. Шкоди всепольської політики не тільки в Галичині, для відносин між Русинами і Поляками, але й для держави так значні, що над тим повинно призадумати ся нове правительство, котрого задачею буде уздоровлене парламентарних і державних відносин.

Допись з Нового Санча.

(Московські скандали на похоронах священика).

В львівській органі гр. Бобринського „Прикарпатская Русь“ і в его додатку, видаванім для баламученя селян, народною мовою п. з. „Голосъ народа“ (ч. 44. с. р.), появились дописи з Новосандеччини про похорони бл. п. о. І. Парилевича, мушинського декана, почетного крилошанина і пароха в Злоцкім, дописи крайню безличні у своїй злобі і ложі.

Щоби ширший світ пересвідчив ся, якою збруєю воюють тут наші „руссіє“, та щоби мав кілька звісток про жите на Лемківщині, подавмо нинішню допись, що протує ложні московскі дописи, та розяснить теперішнє наше положенє.

Кореспондент „Прикарпатской Руси“ назвав бл. п. о. декана Парилевича „известнимъ гонителемъ русских“. Що се лож, нехай посвідчить факт, що покійник уповажненій від орди-

очима, що палали ожиданєм та ненасятною жадобою.

— Тут близько.

— Тут, недалеко Біломелу?

— Тут, недалеко.

— Те саме говорив і той собака, що здох перед вечером. Скажи лиш докладно, де? Славчо мовчав.

— Кажі, ти все!

— Що?

— Кажі дальше, а тям собі, що як збрешеш, то з тебе кусниками буде тіло летіти — кричав Аба.

Славчо не відповів ні слова.

— Як називає ся те місце?

— Синий Беріг.

— Де воно є? Я того Синога Берега не знаю.

— Над рікою, коло скали.

Ахмет-Аба призадумав ся. На его лица слідне було велике зворушенє. Гадка, що буде можна присвоїти собі половину закопаних гроший, ополомила его голову. Що ту зробити? При помочи неясних вказівок опришка, він сам ніколи не зміг би відшукати ні скали, ні Синога Берега. Та знов не було ні гадки, щоби піти там у двох з гайдуком... Завтра, за дня, можна би так зробити, але якж з того користь для него, для Ахмеда-Аби? Нетерпеливість, щоби дізнатись тайни, розпалювала его щораз більше. Нагодила ся добра хвиля, може одінока в житю, збогатити ся і запевнити собі спокій на старі літа, а тут такі прокляті перешкоди!.. Бояв ся, що мине ніч, а він нічого не дізнає ся.

(Дальше буде).

наряту до прибрания собі двох містодеканатів, вибрав двох „руссіє“ отців, іменно о. Сандовича з Брунар, і о. Венгриновича з Тилича. Крім сего визначав ся покійний тихою, спокійною і згідливою вдачею, що можуть потвердити веі, що ближе з ним зносились. То хіба противно було, отче, чи господине дописуватель! Не покійник гонив „руссіє“, але „руссіє“ агітатори в особах Криницьких, Гнатишаків, Громосяків і їм подібних людей, гонили, переслідували покійного декана, вмішували ся до его парохії, підкопували его повагу перед вірними, чи то на вічах, чи то в розмовах, на що нераз небіжчик жалував ся, боліючи над заслїпленєм безсовісних агітаторів.

Дальше називає дописуватель покійника „винаходчикомъ несуществующей схизмы въ мушинскомъ деканатѣ“.

На се замітити мусимо, що тут не розходить ся о встанованє схизми, але о агітації в користь „російского (рускаво) православія“, про що сам дописуватель добре знає. Отже і покійний о. декан не винайшов схизми, лише спостеріг се, чого ніхто тепер не заперечить, що на Лемківщині ведуть ся агітації за православєм, і то агітації сильні, постійні межі вірними деяких тамошних парохій. Колиб навіть нічого иншого тут не було, лише те, що греко-католицкі священики ширять, на силу впихають між народ „Голосъ народа“, все цювний всякої грязі, болота і насмішок та наругань звернених проти наших греко-католицких Владик, насмішок з нашої, як і взагалі з усього католицкої Церкви Христової, то вже те одно, чого не можуть заперечити дотичні личности, свідчать наглядно про агітацію за православєм, Але крім сего сумного факту, який ми що йно навели, маємо ще більше доказів православної агітації. Між тутешніми вірними ширять злі духи заподадливо видавництва общ. ім. Качковського, звісний „Календар Русского Слова“ на 1910. р., та масу часописей з Америки і брошур на скрізь православних, де веде ся отверто та шалено агітація проти зненавидженої ними Церкви католицкої а спеціально проти наших руских Владик, та проти нашого руского духовенства. І подібні часописи і брошури читають наші Лемки без ніякого духовного проводу. Надто, крім часописей і брошур приходять сюди з Америки листи, в яких емігранти переконують і намовляють кривих та знакомих до переходу між ісповідників „русской православной“, отже схизматичкої церкви. Все те не дасть ся заперечити і в дійсности не заперечують сему навіть деякі розважнійші старші „руссіє“ священики. Мимо сего однак явні, очевидні докази агітації за православною церквою має чоло заперечити дописуватель „Прик. Руси“ і „Голоса народа“ разом з „руссіє“ священиками, в роді оо. Курилла з Фльоринки, Гнатишака Дуркота і п.

В „Голосъ народа“ читаємо дальше: „Замѣчательно, что изъ народа при вносе тѣла пок. въ церковь, присутствовало не больше 35 людей“. Тими словами хотів дописуватель означити нібито холодне відношенє парохіян до пок. пароха. Але, хочби було правдиве число учасників при переносі тіла до церкви, треба знати, яка була евентуально тому причина, а яку так гладонько дописуватель промовчав. Іменно, первісно і сам похорон мав відбутися в понеділок. А що в понеділок припадає ярмарок в Мушині, про те сама громада присила, щоби похорон відложено на вторник. Хто знає нашого Лемка, як він тягне ся на кожній торг, сей не подивує ся, що в торговий день невелике число людей могло бути при переносі тіла до церкви. Коли проте дописуватель згадав про мале число, повинен був для поясненя подати і причину, а промовчючи її показав, яким духом злости навіяне серце „русского“ кореспондента.

Та в нашого дописувателя слідно вже таку вдачу промовчуваня правди а нагромажуваня ложі. Бо ось в дальшій уступі своєї дописи перескажує він відразу з понеділкового переносу аж на „похоронную стыпу!“. Треба отже его доповнити. І так, сам похорон відбув ся у втвоник 18. жовтня 1910. при чудовій погоді і великім здвизі народа. По скінчених співах при домовині, почалась соборна Служба Божа, яку целебрував Впр. і Всв. о. митрат М. Подолинський. Співав хор членів читальні „Просвіти“ при помочи гімназіястів з Н. Санча під проводом о.

катехити Лехицкого. В часі Сл. Б. мав мати проповідь о. Гнатишак, який однак чомусьто відказав ся, тож виручив его о. Качмарчик, який не приготований почав не проповідь, але балаканину про сні, про філософів, про свою велику бібліотеку. Чули впрочім сю похоронну бесіду церковні достойники, та відповідний суд про неї видали.

Після Служби Божої рушив похід на недалеке кладовище. Над гробом мав щире, тепле і красне слово Впр. о. крилошанин Зубрицкий. Підніс у нїм заслуги покійника для парохії, Церкви і руского народа. Тихий та ревний душпастир, тихий та щирий народолобець — ось образ покійника. Полишив покійний завіщанє, в яким зарядив так, що одну часть з полишених гроший призначив на Служби Божі за свою душу, другу частину на будову мурованої церкви в Злоцкім, а третю на стипендії для бідної шкільної молодежи в укр.-рускій гімназії в Перемишлі. Зарядженє, як видно, достойне ревною душпастиря, праведного священика, та щирого народолобця. А виконанє своєї послідної волі лоручив Всв. і Впр. гр. к. Капітулі в Перемишлі. Не диво про те, що за сю душпастирську ревність як і за се довіре, Консистория дарила покійника своїм довірем, поручила ему тяжкий уряд деканства та предложила его Монарє до іменованя почетним крилошанином. — Ось короткий зміст надгробного слова, серед якого можна було завважати сьлози жалю в неодах очах осиротілих парохіян.

Все те, таке прецінь важне, дописуватель пропустив, а перейшов до „стыпы“, щоби тут знов пиям від злости серцем насмівати ся і дальше лгати. Він пише: „И началась украинская похоронная стыпа, которая отличалась отъ нашей тѣмъ, что на столѣ не было креста и свѣчей. Достойники сѣли за столѣ, не помолившись навѣтъ“. Колиб не було креста на столі, то за се не відповідають Українці, але таки самі „руссіє“, а то оо. Руссияк з Королевої, Хуляк з Милика і Тандович з Брунар, які на той час вели лад на приходстві. Та се лож, що на столі не було креста, бо хрест був, як се можуть посвідчити всі учасники. Так само неправду пише „Голосъ народа“, що не було молитви. Мабуть лише сам кореспондент сів до обіду без молитви. Та всі ті інкєтєви, подиктовані злобою, є ще дрібницею в порівнаню з тим, що написав кореспондент дальше і з тим скандалом, який устроїли „руссіє батюшки“ в часі заупокійного обіду.

(Конецъ буде).

Державна Рада.

На вчерашнім засіданю палати послів приступлено до другого читаня бюджетової провізорії.

П. Штайнвендер обговорював зміни, пороблені будж. комісією в правительственній предлозі, а передовсім 3-місячний речинець, а не 6-місячний, з огляду на тимчасовість правительства.

П. о. Заграднік зазначив, що бюджет є для Чехів некорисний а дальше пояснив, що послі-священики зорганізували ся в окремиий клуб в цілі власної самооборони.

П. Хіярі заявив, що нїм. народий союз буде голосувати за бюджетом; не можна сего уважати за заяву довіря для правительства, ходить лише о запевненє тяглости в державнім заряді. Бесідник обговорює незавидні відносини у всіх репрезентаційних тілах. Що до німецько-чеського спору бесідник висказує вдоволенє із значного поступу на дорозі до порозуміння. Тепер наступила перепона (Голоси: Поляки!) Бесідник не хоче нікого о се посуджувати, однак зазначує, що переговори дійшли так далеко, що Німці поза ті уступки, які вже зробили, не можуть дальше поступити. Угода може дійти до успіху лише межі самими народами, і доведе до утвореня сильної більшости парламентарної. Держ. рада має поладнати много важних справ, а если сего не зробить, то не має пощо жити.

П. Соколь (чеськ. рад.) заявляє, що его сторонництво готове до переговорів, але не признає бар. Бінерта за посередника, бо він держить з Німцями.

*) „Мангал“ — широка залізна або мідяна посудина, похожа на мидницю, на триніжку, в якій розжарюєсь вуголь для огрітє хати.

П. Віттек зазначає, що христ. суспільники будуть голосувати за бюджетом, за інвестиційною позичкою і за розширенням телефонічної сітки.

П. Дністрянський заявляє: Президент кабінету є лише виконавцем волі Поляків. Намісник в Галичині примінив до Русинів систему виголюдження. Русини не можуть знайти охорони в міністерстві проти незаконного поведіння галицьких властей, бо президент кабінету покриває ті власті своєю повагою. Найбільшими противниками чесько німецького порозуміння є Поляки, бо вони знають, що як би прийшло до порозуміння, то вони довше не могли би так поводити ся з Русинами, як доси. Се виявило ся ясно в тім часі, коли презес польского кола др. Гломбінський обняв посередництво межі Німцями а Слав. Єднотою. Приймаючи на себе се посередництво, хотів, щоби до порозуміння не дійшло. Запізно замічено се, що єму залежить на тім, аби порозуміння розбило ся, а навіть Корона висловила ся в тім дусі. Тепер Поляки порушили справу водних шляхів, про які знатоки вже давно висказали ся відємно. В дійсности Полякам не ходить о водні дороги, але політичні причини спонукали їх до визискання тої справи, аби довести до кабінетового пересилена. Ужили єї в червцю с. р., коли справа руского університету стала ся актуальною, щоби вимусити відроченє держ. ради, а галицькі власті судові увільнити від контролю парламенту. А коли знова визирало до них небезпеченство, що може дійти до порозуміння межі Німцями а Чехами, вони висунули знова ту справу і викликали кабінетове пересилена. В галицькім соїмі Русини вичерпали всі середники, щоби привнеолити Поляків до управильнення руского питання. Також міністер внутрішних справ не є що до Галичини вірним слугою цїсаря, лише найпідданїшим слугою галицького намісника. Вся урядова чинність того міністра опирає ся на терорі і безогляднім переслідуваню. Він попирає тайну політику москвофільства, дає намісникови Галичини carte blanche що до фалшованя переписи населеня, що до мови і народности в Галичині. Бесідник заявляє дальше, що Русини є готові до згоди з Поляками, але лише на основі рівнорядности. Протестує проти системи виголюджуваня. Як рускі студенти в 1907 р. побідили дорогою голодового страйку, так само руский наїд видержить систему виголюдження, приміювану намісником. Протестує проти міністрів-Поляків; они не маюгь бути представниками поодиноких країв, але народів і в тім дусі Русини застерігають собі право представництва в радї Корони.

По промові пц. Люкша і Буржівала забрав голос п. Гломбінський і заявив, що польске коло буде голосувати за бюджетовою провізорією, і що оно бажає порозуміння межі Чехами а Німцями. У відповідь п. Дністрянському п. Гл. заявляє, що єго твердження є неправдиві, бо він не знає відносин в польскім колі. На инші єго заміти відповідь другий бесідник з кола.

Потім промовляли пп. Немец, Кончі, Тресіч-Павіч і Морзей, котрий вносить, щоби в §. 9. додано постанову з уповаженєм правительства до введєня в жите банкового привілею тимчасово на 6 тижнів з тим, що се стане ся також на Угорщині.

Міністер скарбу др. Білінський заявляє ся за внесенєм п. Морсея і прсбить єго прийняти.

По промові п. Корощеца замкнено розправу, а генеральними бесідниками вибрано п. Зайца „проти“ а п. Козловского „за“.

П. Козловський закинув п. Дністрянському сьвідоме перекручуванє правди, бо бесідник ніколи не виступав проти руского народу. Він пересьвідчений, що мирний настрій, який був на останнім засіданю гал. соїму, буде основою до порозуміння і тому дивує ся острому тонови Русинів в держ. радї. Що до каналової справи зазначає, що польске коло стояло все за будовою водних шляхів. Дальше зазначає, що без Німців, Чехів і Поляків не може бути парламентарної більшости. Вкінци висловлює пересьвідченє, що при добрій волі і справедливім вирівнаню ріжниць межі інтересами промисловців і хліборобників, Німців і Чехів, Поляків і Русинів, Німців і полудневих Славян стане доволі місця для мирної і культурної праці, та висловлює надію, що в справі упорядкованя державної господарки держ. рада буде скликана в

сїчни, а бюджетова комісія буде могла взяти ся до праці.

Промовляв ще справоздавець п. Штайнвендер, а потім палата прийняла 3-місячну бюджетову провізорію в 2-ім і 3-тїм читаню.

Принято, ще внесене що до розширення телефонічної сітки і справу акциза в Кракові.

Президент Паттай замикаючи засіданє пожелав послам „веселих сьвят“ а про слїдуюче засіданє повідомить послів письменно.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Сави; римо-кат.: Граціяна. — В поведілок: руско-кат.: Микола Чудотв.; римо-кат.: Дарія.

— В честь Ексц. Митрополита гр. Шептицького. Невисказана радість цїловнила серця українських вірних синів католицької Церкви на вість, що їх Ексцеленція гр. Шептицький вертає з Америки. В рускій духовній семінарії відправилась в день св. Андрея співана служба Божа в намірене Ексцеленції, а питомці посилали горячі молитви перед престол Всевишнього, щоб цїло вернув нам нашого Архіпастиря.

Ві второк прибув Ексц. Митрополит до Львова. Всякий неспокій уступив з сердець вірних. В середу привтало Ексц. Митрополита сьвященство, а в четвер відбув ся в семінарії концерт з нагоди щасливого приїзду їх Ексцеленції з Америки і 10 літньої митрополічої діяльности. Се було правдиве семінаричне сьвято. Цїлу семінарію ілюміновано до подвіря. Ексц. прибув о год. 1/2, 7 і удав ся до о. Ректора, котрий повитав єго сердечною промовою. Питомці устали ся в шпалір і відпровадили українцем лямпіонами коритарем до гарно прибраної читальняної салі, де відбув ся концерт. Присутні були також Впр. оо. офіціал Бідецький, мітрат Туркевич і инші представителі львівского духовенства, що стоять в тіснійшій звязи з семінарією. Ексц. Митрополита привитав в щиро сердечних словах питомець IV. р. Гайовський, висказуючи радість задля щасливого повороту Ексцеленції з далекої дороги та заявляючи синівску преданність всіх любячому і всім любленному Архіпастиреви, який стілько праці проявив за 10 літ своєї митрополічої діяльности, який дійсно є пастирем, що душу свою „полагає за овця своя“. А вершком тої праці се повна посьвяти діяльність Митрополита в Америці. Бесідник закінчив щирим заевненєм, що всі питомці будуть старати ся стати гідними помічниками свого Архієрея в виниці Церкви Христової. В дтак слїдували продукції хору, що відспівав исальм і „Вечірню пісню“, оркестри, цитри, віончелі. Все те було наїдохване чувством певного піднесеня духа, чувством радости і любви. Налезить згадати і про відчит богосл. Дутчака про зєдненє церков. І на тім поли діяльність Ексц. Митрополита дуже значна. На конєць відспівано заїнтонованє Впр. о. пралатом Дольницьким „Многая літа“. Співали всі в щирім почуваню так, як всі щиро раділи з присутности їх Ексцеленції між собою. Кождий відчував якусь полєкшу на серці в теперішних тяжких часах, відчував почутє сили та опіки Божої над нашою Церквою і руским народом. Відчувалось, що марні заходи ворогів нашої Церкви і народа всяких істївно-русских, польских і наших псевдопоступових чорносотенців, если у нас є поміч Божа і генїяльний Митрополит гр. Шептицький.

По укінченю концерту удав ся Ексцеленція разом із запрошеними гостями на соїльну речеру до о. Ректора. — Мимо спізненої поря, одушевлені питомці ждали на коритарах аж до укінченя вечєрі і тоді серед грімкого співу „Многая літа“ прощали Ексцеленцію.

Няні уладжує в честь Ексц. Митрополита привітний вечерок дївочий інститут СС. Василянок. — Фонд імени В. Доманицького. Через смерть В. Доманицького втерля кооператисти одного з най-більше енергічних діячів на полі кооперації. Вєї кооперативи на Україні повстали або завдяки діяльности небіжчика, або завдяки єго книжочкам. Тих же на Україні велика сила. Годилюб ся як слїд вшанувати память великого робітника. Ознакою культурної нації є власне те, що тепло, з пошаною та любовю відносить ся до памяти своїх діячів. Найвідповіднійшою пошаною вважає „Рада“ заснованє кооперативного фонду ім. В. Доманицького, проте звиває кооператистів перевести се найскорше в дїло.

В Галичині основано такий фонд, однак сума до тепер зібрана зникаючо мала (171 К). Она ліяк не може вистарчати на цїль, на який єю призначено. Видавництво про кооперацію, стипендії на виученє кооперацій та заномоги для кооператив, лише тоді можуть вїйти в жите, коли „Красвий Союз Рєвізійний“ (Львів, Ринок 10) збере таку суму, щоби відсотки виносили бодай 200 К річно.

— Ширенє анархії. Перед кількома літами грожено редакторови „Słowa polsk-ogo“ побоями і він звернув ся до поліції з просьбою о охорону. Поліція оточила дійсно ред. Василевского і льокаль редакції своїми жовнірами, щоби оберечи їх перед наступаючими з боку ворогів. Тут все в порядку. Редактор „Галичанина“, зневажений брутально недавно в віденській каварні, звернув ся рівнож до суду з жалобою на нападника. І тут все в порядку. Коли однак „юноша“ зневажив катехита в Самборі без найменшої причини, тоді, місто осудити факт звїрства, обі часописи виступають не проти студента, що зневажив професора, але проти зневаженого, якого тому, що він є Українцем, обкидують грязію. В такий спосіб ширить ся анархія. Коли таким легким коштом прєса з подібних індивідуїв, як Качмар, робить мучеників, то годї було би дивувати ся, як би такі факти гідкої зневаги були частїйше на днєвним порядку порїжних гімназиях. Нехай отже і „Słowo polskie“ і „Галичанин“ подумають над тим, що творять. Коли уміють постояти за свою честь, то нехай дорожать також чужою, бо чести не купити, а болото, яке обривкає честь чоловіка, приліпає навіть тоді, коли він в нічїм не винен. Нехай мїрять других, зневажених людей такою самою мірою, як мїрили себе, коли їх зневажено.

— Великий дєнь в Харкові. Таким великим днєм для Харківців були збори історично-фільологічного товариства при харківскім університеті дня 5. грудня сєго року. Вперше, від коли єствує товариство, Україна, українська праця і діячі українского письменства, науки українознавства та української культури, цїлий ряд мужів як: Шевченко, Тобилевич, Кропивницький, Грінченко, Доманицький та Юрченко, відбирали пошану зібраних, мов славні тіни стали і заповнили університетську сьвітлицю, де звичайно відбувають ся зібраня професорської ради, та нагадуючи свої славні вчинки, накликували громадянство до праці.

По вшанованю памяти Толстого, проф. Сумцов перейшов до днєвного порядку. Він розповів цїлий ряд втрат, які понєсно в послїдні часи українське громадянство. Докладно розповів про Грінченка, що стояв дуже близько духового житя Харківщини. Перейшов до Василя Доманицького, до Харківця Марка Кропивницького та творця серйозної драми, Івана Тобилевича, а вкінци до тільки похованого Юрченка. Проф. Багалій з свого боку додав декілька рис схарактеризованя М. Кропивницького та при тим згадав, як трудноє нераз у нас видати духову спадщину по наших великих людях. От хоть би релїгійні трактати Сквороди. Память кождого з згаданих небщїків вшановано вставанєм з місць. Проф. Сумцов нагадав, що зближають ся 50-літні роковини знесеня кріпацтва, а 26. лютого 50 літні роковини Шевченкові. Сєго дня не минало ніколи громадянство українське мовчки, а тим більше не можна зробити сєго тепер. Шевченко в огненному слові втілав і висловив вдачу та думки народа, через се Харків та харківський університет і історично-фільологічне товариство повинні най-визначїйше відзначити дєнь 26. (ст. ст.) лютого 1911 року. Повинность урядити урочисті збори товариства, видати осібним збірником праці і промови, що наспіють на єї урочисті збори. Щоби збірник був поважний, проф. Сумцов предложив членам заздалегідь відповіди до сєго праці. Збори згодили ся на пропозицію, а подані теми роздано навіть між студентств. Харківці старатись будуть, щоби праці всі випали найліпше, бо се певний ґрунт нашої сьвідомости та культури і єї показчик перед громадянством та єго сусїдами. Харків лежить на межі Великоросїї. Треба проте зважати, щоби роботу провадити не згірш громадянства московского, польского, чєского та лотїшского. Повагою до себе як нації, до славних діячів письменства та культури повинность викликати пошану до нас, наших діячів та нашої культури, щоби не довели ся часом соромити за наші вчинки, наше недбалєство та неучтво. Не пустими вигуками, не завистию та наріканєм на сусїдів, а працею упертою над собою, придаємо їх пошану для себе, нашої культури та нашого народу. (За „Радою“)

— З України і Петербурга. В клубі петербурскім „Громада“ відбули ся загальні збори. Через встанє пошановано память Доманицького, Мацієвича, Прокоповича і дра Юрєвича. — Серед поступових кругів послів виникла думка ше раз підняти питанє про українську мову в народних школах на Україні і докладно обговорити єго в думі. — Клуб „Громада“ ухвалив взяти участь в сьвяткованю роковин Шевченка Академією Наук і Тов-а ім. Шевченка. — Серед петербурского українского громадянства йде тепер розмова про укр. наукове товариство в Петербурзі. Думка ся має багато прихильників серед членів Академії Наук, що симпатизують з українством.

— Слова а діла. Щоби зєднати собі наїд, розсївають єго вороги такі кличі, які єму найбільше подобають ся. І горе народови, що пійде за тими кличами, бо поможе тільки своїм ворогам піднести ся до гори, а сам за ту услугу заплатить житєм. Так було приміром в часі французької революції. Революціонєри твердили, що

они викликають революцію для добра селян, ремісників, та робітників, одним словом для народа. Тимчасом цифри, які тепер подають французські часописи виказують брехливість революціонерів, бо показує ся, що від р. 1793. до 1798., отже протягом п'ятих тільки літ згинulo на шафоті: 1) 33% селян, 2) 26% робітників, 3) 23% міщан, 4) 6·5% моряків і жовнірів, 5) 6·5% св'ятих монахів і монахинь, 6) 5% нотаблів уже разом з королем і корелевою. Чи можна проте вірити красним словам вільнодумців, социалістів і пр., що они трудять ся в користь працюючих людей? Брехуни мають звичайно медові слова на устах, щоби тим легше обмотати свою жертву.

Поступ в хемії. На загальнім хемічним конгресі в Копенгазі проголошено новий вираз для якогось там хемічного складника, якого скількість складів годі було би обчислити. Для зор'єнтованія бодай в часті відділено кожний склад знаком. — Отжеж вираз сей буде так виглядати: „vi-so-xu-sul-fo-bro-mo-di ni-bro hy-dro-xu-da-nin“. Ну! і чи не поступає наука хемії? Але профан мусить ся в ній вже зовсім згубити...

Ув'язнене кондукторів. Вчора повідомлено краківську експозитуру поліції, що на стаціі коло Тшебінї окрадено товарний віз. Комісар поліції др. Ясвський по зібранню матеріалу звернувся до поліції в Шакові, щоби переведено ревизию в тамошних кондукторських кошарах. І ачальник Ващевский переглянув торби підозрілих кондукторів і найшов багато дорогого васія конюшини і ножиці до відтинання племб при возах. П'яток кондукторів ув'язнено і відставлено до Кракова. Рівночасно зарядив др. Ясвський ревизию по домах арештованих. Вислід був незвичайний. Найдено пакки рижу, кришталевого цукру, овочів, гороху, яєць, оріхів, яблук, тіст Штольверка, голови цукру, бутлики шампава, коньяки, горівки, лікери, полотна і т. д. Слідство веде ся.

Генерал Райнбот під судом. Великий переможець революції на улицах давньої столиці Московщини дістав ся під суд за вимушене та дефравдацію. Користуючи ся своїм становищем побирав він хабарі, де лише удало ся. Від різних стоваришень, купецких, промислових, а навіть артистичних побрав він понад 20 тисяч рублів. З подібної суми, зложеної на цілі філянтропійні присвоїв він собі дві третини, а від властителей домів сходиш вимангив в різних часах 16 тисяч рублів. Перед сенатом боронив ся Райнбот тим, що, мовляв він, гроший тих ужив на узброне поліції і для „добра вітчизни“, а для себе не брав нічого. При обняттю уряду поліція була лихо узбровна, усюди був нелад. Гроший треба було, а уряд не давав. З конечности вхопив ся він таких средств. Помимо сего „патріотизму“ сенат віддав справу городоначальника і полковника, Короткія, судови.

Оповіді.

Руский народний театр в Стрию. (Сяля „Народного Дому“. Початок представлень о год. пів до 7. вечером. Білети продає ранше „Народна Торговля“, а в день вистави від год. 6. вечером каса театру).

В середу дня 21. грудня с. р. „Филі моря і любови“, трагедія в 5. діях Ф. Грільпарцера.
В четвер дня 22. грудня с. р. „Madame Butterfly“ японська опера в 3 відслонях Пуччініго. Гостинний виступ Ф. Лопатинської.

В п'ятницю дня 23. грудня с. р. „Міра Ефрос“ штука Я. Гордіна в 5 діях зі співами.
В неділю дня 25. грудня с. р. „За двома заяцями“ комедія з міщанського життя в 4 діях зі співами і танцями М. Старицкого.

В понеділок дня 26. грудня с. р. „Галька“ опера в 4 діях Ст. Монюшка. Гостинний виступ Ф. Лопатинської.

З Р. Тсв-а педагогічного. З огляду на те, що завтра т. є. в неділю книгарня Тов-а ім. Шевченка буде замкнена, купити можна книжочки, найгарнійший дарунок на св. Николая в канцелярії Р. То-ва пед., ул. Мохнацкого ч. 12 від год. 9 рано до 1 в полудне.

З „Сільського Господаря“. Головний Виділ краювого Товариства господарского „Сільский Господар“ визнає всі східно-галицькі організації, що займають ся асекрацією худоби, щоби, як найскорше — в своїм власнім інтересі зголосили ся до заряду Товариства у Львові і подали коротко головні дати що до часу свого встования, форми веденя інтересу і дотеперішого обороту. Поспих не лиш пожаданий, але в власнім інтересі конечний.

Телефонічні оплати. Почавши від 1. січня 1911. заводить ся новий спосіб побиравня всяких телефонічних оплат з вийком належитостий за межимістові розмови. Оплати сі буде ся від тепер побирати безпосередно від сторін за посередництвом доручаючих поштових органів, в виду сего просить ся телефонічних абонентів, здержатись з днем 1. січня 1911. з оплатою запавших телефонічних належитостий з вийком,

як вже повисше згадано, оплат за межимістові розмови. Близші виясненя одержить небавом кожний з абонентів в окремім письмі з дирекції почт.

Іменованя і перенесеня. Президент галицької дирекції почт і телеграфів іменував укінченого гімназиста, Вінкентога Гарбача, практикантом поштовим. — Міністер судівництва переніс старшого начальника канцелярії, Едварда Белявского з Сянока до Перемишля. Іменував старшими начальниками канцелярії, начальник канцелярії: Станіслава Пельца в Тернополі для Сянока, Володислава Вагнера в Стрию для Стрия.

Телеграми

з дня 17. грудня.

Відень. Перше засідане делегациі відбуде ся ся дня 28. с. м. о год. 9½ рано в делегацийнім будинку в Будапешті. Принятє делегатів в королівскім замку буде дня 29. с. м.

Будапешт. Сейм розпочав наради над торговим договором з Сербією.

Президент міністрів Куен-Гедерварі їде завтра до Відня і буде на послуханю у цїсаря.

Казочко дешєва продажа перед Рїздвом!

Всякі роди є дуже тривалі і відповідні на подарунки. Наш товар є признаний заприсяже ними знатоками судовими за найлучший і найдешевший.

- Веба Румбурска до домашного ужитку 78 цм. шир. штука 20 м. кор. 22.—
- Веба надзвичайно тривала 84 цм. шир. шт. 23 м. кор. 14.—
- Крейцар'а ліша неба на біле 82 цм. шир. шт. 23 м. довга кор. 21.—
- Шіфон в добрій якості I-ма 82 цм. шир. шт- 20 м. кор. 12.—
- Шіфон дуже доброї якості I-ма I-ма на тонке біле 82 цм. шир. шт. кор. 16.—
- Простирала обрублені I-ма I-ма 150/200 цм. вел. 6. штук кор. 13·60
- Полотна на простирала I ма I-ма 150 цм. шир. штука 14 м. кор. 15·50
- Чисто полотняні ручники дамашкові вел. 48/105 цм. 1 тузиз кор. 8.—
- 1 тузиз батистових білих хусточок до носа К8.—
- 1 „ „ „ „ „ „ „ з кольоровим берегом кор. 4 —
- 1 чисто полотняний гарнітур на 6 осіб К 8.—
- 1 гарнітур в модних узорах і красках бордо, зеленій і синій 2 капи на ліжко і 1 на стіл кор. 12.—
- 1 тузиз полотняних стирочок 65/65 цм. К 6·15
- 23 м. гал. канафасу нитяного в найлучший якості 150 цм. кор. 30.—
- 23 м. гал. дамашку кольорового в найлучший якості 150 цм. кор. 36.—

Почи запас вистане 30 метрів міщаніх решток загалом 2—10 м. довг. кор. 18.—

Прому раз спробувати. — Без ризика. — Невідповідний товар прииму назад.

Пробки барханів, флянелі і всяких полотен і товарів бавовняних даром і франсо.

Ткальня полотна і висилковий дім першорядний

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка 99.
Ціня перепправы кораблем 180 корон.
Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТІ:

- Карпатія, 20. грудня 1910.
- Панонія, дня 18. січня 1911.
- Ультонія, дня 17. лютого 1911.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавіші пароходи на світі:

- Люзітанія, дня: 17/12.
- Мавританія: дня 10/12.

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаєних обезпечень

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпеченя будинків, збіжжя і знарядів господарских, від шкідливих під корисними услївами, числить умірковані премії за обезпеченя, ліквідує шкоди безпроволочно по пожежі, уділяє обезпеченим членам з річної надвижки звороту.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краювий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ошадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаєних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголосеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инші фонди К 594.647.—; разом К 2,781.624.—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	10:05
Кракова	7:27	10:10	1:15 B	8:40	2:30
Тарнова	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломі.	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Стрия	—	—	—	10:19 D	—
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Рапи рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Брухович	7:32	1:05 J	1:53 K	8:00	9:25 K
Брухович	7:49 K	1:20	4:10 K	3:26 K	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
В'яник	—	—	—	—	12:10
Янова	8:15	1:10 K	5:00	9:26 K	10:07 K
Любін	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40 P

На Підзамче з:

Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
В'яник	7:26	—	—	6:29	11:55 A

На Личаків з:

Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
В'яник	7:10	—	—	6:13	11:39 A

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	5:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Кракова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Кракова	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:35
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:56
Станіславова	—	—	2:52	—	—
Коломі.	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 B	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Рапи рускої	7:31	—	2:30	7:10	11:35 K
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05 J	2:35 K	8:38 K	11:35 K
Брухович	7:34	12:25 K	4:24 K	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Янова	8:20	10:20 K	1:35 H	3:35	6:39 K
Любін	6:00	9:05	2:15 P	3:40	10:40

3 Підзамче о:

Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
В'яник	—	—	1:30	—	11:35 A

3 Личакова до:

Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
В'яник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в неділі.

А = лише в середи і суботи. — Б = від 15·6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою неділю і святами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і святаї обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділі і рим-кат. свята. — З = від 1/6. до 30/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1/6 до 31/8. щоденно — Н = від 1/5. до 11/9. в неділі і рим. кат свята. — Р = від 15/5. до 11/9. в неділі і рим. кат свята.